

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/186/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4612212620
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4612212620.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Karadžičova 17, IČO: 31 383 408, zast. Mgr. Miroslavom Vilímom, advokátom so sídlom v Bratislave, Michalská 9, proti odporcovi: G. T., nar.XX. XX. XXXX, bytom M., U. XXX/X, o zaplatenie 56,13 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 19. 03. 2013 č.k. 4C/100/2013-28, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania m e n í tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania, pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 eura a trov právneho zastúpenia vo výške 26,23 eura Mgr. Miroslavovi Vilímovi, advokátovi so sídlom Bratislava, Michalská 9 v splátkach po 10 eur mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto uznesenia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 56,13 eura s 9,25 % ročným úrokom z omeškania od 01. 07. 2011 do zaplatenia a to v splátkach po 10 eur mesačne s účinnosťou od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia pod následkom straty výhody splátok. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodol tak s poukazom na ust. § 800 ods. 1 a § 803 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že účastníci konania uzatvorili poisťovňu so začiatkom poistenia dňa 01. 07. 2004 a za dojednané ročné poistené vo výške 1.424,-Sk. Za situácie, že odporca dal výpoveď z poisťovnej zmluvy dňa 21. 06. 2010, poistenie zaniklo až dňom 30. 06. 2011, v dôsledku čoho odporcovi vznikla povinnosť zaplatiť poisťovni za dobu až do zániku poistenia. Návrh navrhovateľa na zaplatenie sumy 56,13 eura ako poisťovného za obdobie od 01. 07. 2010 do 30. 06. 2011 preto považoval za dôvodný a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť požadovanú sumu navrhovateľovi i spolu s 9,25 % ročným úrokom z omeškania od 01. 07. 2011 do zaplatenia v súlade s § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., keď odporca sa dostal do omeškania so zaplatením poisťovného od 01. 07. 2011. Prisúdenú pohľadávku povolil odporcovi v intenciách § 160 ods. 1 OSP zaplatiť v splátkach po 10 eur mesačne s prihliadnutím na jeho sociálnu situáciu, nakoľko odporca je invalidným dôchodcom a spoločne s manželkou sa starajú o 3 deti. Rozhodnutie o náhrade trov konania založil na ust. § 150 ods. 1, 2 OSP a navrhovateľovi, ktorý mal vo veci plný úspech, nepriznal náhradu trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívajúcich v tom, že odporca je invalidný dôchodca s príjmom 370 eur mesačne, jeho manželka má zárobok asi 400 eur mesačne, bývajú v rodinnom dome, s ktorým majú výdavky 120 eur mesačne a splácajú hypotéku po 200 eur mesačne, pričom zároveň sa starajú o 3 deti, z ktorých jedno navštevuje vysokú školu a ďalšie je ešte maloleté. Taktiež prihliadol na skutočnosť, že v danej veci sa jedná o drobný spor a navrhovateľom požadovaná náhrada trov konania vo výške 103,94

eura, pozostávajúca zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 eura a trov právneho zastúpenia vo výške 87,44 eura je neprimeraná voči uplatnenej pohľadávke.

Tento rozsudok včas podaným odvolaním napadol navrhovateľ len v časti týkajúcej sa náhrady trov konania. Žiadal v tejto časti napadnutý rozsudok zmeniť a priznať mu náhradu trov konania vo výške 60,22 eura, pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 eura a trov právneho zastúpenia vo výške 43,72 eura. Dôvodil, že súdne konanie inicioval vzhľadom na porušenie povinností odporcom vyplývajúcich z poisťnej zmluvy, po predchádzajúcich neúspešných výzvach na úhradu dlžného poisťného, ako i pokuse o mimosúdne vyriešenie sporu a tým využil svoje právo na súdnu ochranu. Ďalej dôvodil, že v predmetnej veci bol v plnom rozsahu úspešný, čím mu v zmysle § 142 ods. 1 OSP vzniklo právo na náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie práva proti odporcovi, ktorý vo veci úspech nemal. I keď v konaní mu vzniklo právo na náhradu trov za zaplatený súdny poplatok vo výške 16,50 eura a trov právneho zastúpenia za 3 úkony právnej služby vo výške 87,44 eura, pre majetkové pomery odporcu sa vzdáva svojho práva na náhradu trov vo výške 50 % uplatnených trov právneho zastúpenia. Naďalej však požaduje, aby odporca mu zaplatil náhradu trov za zaplatený súdny poplatok a trovy právneho zastúpenia vo výške 43,72 eura. V tejto súvislosti dôvodil, že súdny poplatok je zákonom ustanovenou podmienkou pre uplatnenie práv v konaní pred súdom, pričom jeho nepriznaním by bolo porušené Ústavou garantované právo na súdnu ochranu. Poukázal na to, že aplikácia § 150 ods. 2 OSP, t.j. nepriznanie alebo zníženie náhrady trov konania je možné iba za splnenia dvoch podmienok a to, že ide vo veci o drobný spor a hodnota vyčíslených trov je neprimeraná k výške uplatnenej pohľadávky. Mal za to, že tieto podmienky nie sú splnené, a preto ani neexistuje dôvod pre nepriznanie mu uplatnených trov konania v celom rozsahu. Trovy právneho zastúpenia totiž boli potrebné pre úspešné uplatnenie jeho nároku a predstavujú najnižšie možné vyčíslenie trov konania. S ohľadom na úkony v priebehu konania vykonané, v tejto súvislosti argumentoval, že všetky úkony boli nevyhnutné pre jeho uplatnenie nároku súdnou cestou a teda boli nevyhnutné, pričom tretí úkon právnej služby - vyjadrenie k odporu bolo potrebné vykonať len z dôvodu, že odporca podaním odporu sa bránil a bolo nutné na jeho tvrdenia reagovať. Navyiac odporca podaním odporu na seba prevzal povinnosť v prípade neúspechu svojej obrany znášať zvýšené trovy konania. Uzavrel, že súd by mal v zmysle § 1 OSP postupovať v konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov a pamätať na to, aby svojim rozhodnutím neprimerane nezvýhodňovali žalovaných a títo tak nemohli nadobudnúť dojem, že aj v prípade vyhýbania sa povinnostiam, ktoré na seba zmluvne prevzali, im nehrozí v konaní žiadna alebo nepatrná ujma z hľadiska trov konania.

Odporca vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu označil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti za adekvátny vzhľadom k tomu, že zo strany právneho zástupcu navrhovateľa nebol informovaný, že prebieha konanie a že má nejaké dlžné pohľadávky voči navrhovateľovi. Zdôraznil, že si riadne plnil svoju povinnosť splácať úver, tento splatil predčasne a bolo povinnosťou aj sprostredkovateľky úveru informovať ho o skutočnostiach v súvislosti s ukončením poistenia, čo neučinila. Poukázal taktiež na to, že je po ťažkej dopravnej nehode a v dôsledku súdneho konania je pod psychickým nátlakom, ktorý mu zdravotný stav zhoršuje.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je z časti dôvodné.

Rozhodovanie o náhrade trov konania, v ktorom sa premieta zásada zodpovednosti za výsledok občianskoprávneho (sporového) konania, je upravené v ust. § 142 OSP. Základným merítkom pre nárok na náhradu trov je miera úspechu vo veci a tento treba chápať v závislosti od výsledku súdneho sporu v zmysle procesného výsledku. Procesný úspech v plnom rozsahu na strane účastníkov konania znamená stav, pri ktorom súd v plnom rozsahu vyhovie jeho návrhu vo veci a vydá rozsudok v súlade s navrhovaným petitom. Pokiaľ teda účastník má plný úspech vo veci, má právo na náhradu všetkých trov konania vynaložených na účelné uplatnenie alebo bránenie svojho práva (§ 142 ods. 1 OSP). V prípade, že mal úspech len čiastočný, náhrada trov konania bude pomerne rozdelená alebo v prípade, že úspech a neúspech sú vyvážené, vysloví súd, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (§ 142 ods. 2 OSP). Určité odchýlky od týchto zásad pripúšťa ust. § 142 ods. 3 OSP, podľa ktorého,

ak účastník má vo veci neúspech len v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania.

Výnimku z práva na náhradu trov konania podľa pomeru úspešnosti reprezentuje len ust. § 143 OSP, podľa ktorého odporca, ktorý nemal úspech vo veci, má právo na náhradu trov konania proti navrhovateľovi, ak svojim správaním nedal príčinu na podanie návrhu na začatie konania a ust. § 150 OSP. Ostatne uvedené ustanovenie rozlišuje dva prípady, kde zákonodarca ponecháva na úvahe súdu za splnenia zákonných podmienok, či v konaní úspešnému účastníkovi náhradu trov konania neprizná alebo túto primerane zníži. Takáto situácia nastane, pokiaľ súd zistí dôvody hodné osobitného zreteľa (ods. 1 cit. ustanovenia) alebo ak ide o drobný spor a trovy konania sú neprímerané voči pohľadávke (ods. 2 cit. ustanovenia).

Podľa ustálenej súdnej praxe aplikácia ust. § 150 ods. 1 OSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú splnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania úspešnému účastníkovi, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania úspešnému účastníkovi celkom alebo sčasti neprizná. Súdna prax v tejto súvislosti zastáva názor, že musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí náležite odôvodnený. Úvaha súdu, či ide o výnimočný prípad a či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vždy zodpovedať okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať výnimočnú povahu. Pri skúmaní, či sú v konkrétnej veci dané dôvody hodné osobitného zreteľa, súd bežne prihliada jednak na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery všetkých účastníkov konania, ako aj na okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku a na postoj účastníkov v priebehu konania. Nepriznať hoci len čiastočne náhradu trov konania úspešnému účastníkovi konania možno len za predpokladu, že v konkrétnej veci možno od takéhoto úspešného účastníka spravodlivo požadovať, aby (hoci len čiastočne) si sám hradil jemu vzniknuté trovy konania a to práve z konkrétne uvedených a existujúcich dôvodov hodných osobitného zreteľa. Pri rozhodovaní súdu o tom, či sú splnené podmienky ust. § 150 ods. 1 OSP pre výnimočné nepriznanie (úplné, či čiastočné) náhrady trov konania úspešnému účastníkovi konania, je potrebné, aby skutkové okolnosti, v ktorých sa vidí naplnenie dôvodu hodného osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania, boli preukázané a to zo všetkých aspektov, ktoré sú podľa ustálenej praxe všeobecných súdov relevantné. V opačnom prípade môže dôjsť pri rozhodovaní o náhrade trov konania k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru.

Pokiaľ ide o drobné spory, cieľom týchto súdnych konaní, t.j. v sporoch do 1.000 eur (§ 200ea ods. 1 OSP) je vymoženie pohľadávky s čo najnižšími nákladmi, v ktorých nemôže prevažovať záujem na vedení konania z hľadiska atraktívnosti pre advokáta. Spoločnosti, ktoré takéto pohľadávky hromadne uplatňujú, majú možnosť výberu advokáta, ktorý pristúpi na uplatňovanie a vymáhanie pohľadávok za takých podmienok, že veriteľ nebude mať žiadnu ujmu a pre advokáta i zastupovanie v takýchto veciach s ohľadom na ich množstvo bude naďalej zaujímavé. Právna úprava ust. § 150 ods. 2 OSP takto korešponduje i Nariadeniu EP a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. 07. 2007.

V posudzovanej veci z obsahu spisu nesporne vyplýva, že predmetom konania bol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 56,13 eura s príslušenstvom. Rozsudkom súdu prvého stupňa označeným v záhlaví tohto rozhodnutia bola navrhovateľovi právoplatne prisúdená v celom rozsahu ním uplatnená pohľadávka proti odporcovi, čo znamená, že navrhovateľ mal v konaní plný úspech a v zásade mu vzniklo právo na náhradu všetkých trov na účelne uplatňovanie jeho práva v zmysle § 142 ods. 1 OSP. Pokiaľ však súd prvého stupňa následne mal za preukázané, že v konaní sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa umožňujúce nepriznanie náhrady trov konania navrhovateľovi v zmysle § 150 ods. 1 OSP, odvolací súd jeho rozhodnutie považuje za založené na nesprávnom právnom názore. Prvostupňovým súdom totiž predkladané dôvody posudzované vo svetle zhora nastolených aspektov nemajú intenzitu dôvodov hodných osobitného zreteľa, keď s ohľadom na okolnosti daného prípadu, ako i charakter konania tieto nemožno považovať za osobitne výnimočné. Dôvody hodné osobitného zreteľa nemožno bez ďalšieho vyvodíť len z odporcom deklarovaným majetkových pomerov, najmä s ohľadom na výšku do úvahy prichádzajúcej náhrady trov konania navrhovateľa, keďže táto u odporcu nie je spôsobilá vyvolať zvlášť ťaživú sociálnu situáciu. V tejto súvislosti je navyše potrebné

vychádzať i zo zamietavého postoja odporcu k plneniu požadovanému navrhovateľom v konaní. Tým neboli naplnené dôvody hodné osobitného zreteľa na strane odporcu pre postup súdu podľa § 150 ods. 1 OSP.

Nakoľko však v súdnej veci ide preukázateľne o drobný spor, bolo potrebné následne zvažovať pri rozhodovaní o náhrade trov konania i použitie ust. § 150 ods. 2 OSP tak, ako to učinil i súd prvého stupňa. Trovy navrhovateľa v prvostupňovom konaní pozostávali zo zaplateného súdneho poplatku za návrh vo výške 16,50 eura a trov právneho zastúpenia. Tieto boli reprezentované odmenou advokáta za 3 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia zo dňa 25. 09. 2012, písomné podanie návrhu na súd zo dňa 27. 10. 2012 a písomné vyjadrenie vo veci zo dňa 15. 03. 2013 podľa § 14 ods. 1 písm. a/, c/ Vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) po 16,60 eura (§ 10 ods. 1 vyhlášky), náhradou hotových výdavkov (§ 15 písm. a/, § 16 ods. 3 vyhlášky) 2x 7,63 eura (rok 2012) + 1x 7,81 eura (rok 2013), zvýšené o sumu 14,57 ako 20 % daň z pridanej hodnoty (§ 18 ods. 3 vyhlášky). Trovy právneho zastúpenia takto predstavovali sumu 87,44 eura a trovy konania navrhovateľa úhrnnú sumu vo výške 103,94 eura. Zistená výška trov konania navrhovateľa vo vzájomnom pomere k priznanej pohľadávke 56,13 eura je neprimeraná, keď predstavuje takmer 100 %. Takýto záver je potrebné vyvodiť zvlášť za situácie, že navrhovateľovi trovy konania spojené so zaplatením súdneho poplatku ako jeho zákonnej povinnosti bez ohľadu na charakter sporu nepochybne patria v celom rozsahu, a preto nepriznanie alebo zníženie trov navrhovateľa sa môže dotknúť len trov spojených s právnym zastúpením. Bolo by však v rozpore so zák. č. 586/2003 Z.z. o advokácii, ktorý za výkon advokácie označuje zastupovanie klientov v konaniach pred súdmi a inými orgánmi, ako i ďalšie formy špecifikovaných právnych činností, ak sa vykonávajú sústavne a za odmenu (§ 1 ods. 2 zákona), paušálne nepriznávanie trov právneho zastúpenia alebo krátenie počtu preukázateľne účelne vykonaných úkonov právnej služby len z dôvodu, že ide o drobný spor. Zohľadniac odbornú náročnosť a časovú prácnosť zastúpenia v prejednávanej veci, predovšetkým v kontexte s jej charakterom a početnosťou typov takýchto žalôb odvolací súd za primerané zníženie trov konania navrhovateľa považoval zníženie náhrady trov jeho právneho zastúpenia o 70 %. Priznaná náhrada prvostupňových trov konania navrhovateľa takto predstavuje sumu 42,73 eura (súdny poplatok 16,50 eura + znížené trovy právneho zastúpenia 26,23 eura), ktorú je odporca povinný zaplatiť právnenému zástupcovi navrhovateľa v intenciách § 149 ods. 1 OSP a to v splátkach po 10 eur mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozhodnutia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Pri určení, že priznané peňažné plnenie môže odporca vykonať v splátkach, odvolací súd sa spravoval ust. § 160 ods. 1 OSP, vychádzajúc z majetkových a sociálnych pomerov odporcu a v tomto smere len poukazuje na dôvody predkladané prvostupňovým súdom, s ktorými sa stotožnil, a preto ich duplicitne opakovať nebude.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania zmenil podľa § 220 OSP spôsobom uvedeným v enunciacie tohto rozhodnutia, keďže neboli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219 OSP), ani pre jeho zrušenie (§ 221 OSP).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1, 2 v spojení s § 142 ods. 2 OSP tak, že s ohľadom na čiastočný úspech každého z účastníkov v odvolacom konaní vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.